

การวางแผนกลยุทธ์และการใช้เครื่องมือ

นางสาวกานต์มณี จันทร์ขาว นักวิชาการเกษตรชำนาญการ กองเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน

ที่มา : การวางแผนกลยุทธ์และการใช้เครื่องมือ วันที่ 28 มิถุนายน 2567 ณ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเสริม
นอภาคการเกษตร ศูนย์เรียนรู้เพื่อการปฏิรูปที่ดินบางไทร อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา โดย วิทยากร รศ.ดร.
พีรธร บุญยรัตพันธุ์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

การวางแผนกลยุทธ์เป็นกระบวนการในการกำหนดวิสัยทัศน์องค์กร ระบุเป้าหมาย และจัดทำแนวทาง (Roadmap) เพื่อให้มั่นใจได้ว่าวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กรจะสามารถบรรลุได้ ซึ่งมุ่งเน้นเป้าหมายในระยะกลาง หรือระยะยาวมากกว่าเป้าหมายระยะสั้นหรือการดำเนินกิจกรรมประจำวัน

1. กลยุทธ์ (Strategy) หมายถึง การตัดสินใจเพื่อกำหนดความประสงค์และแนวทางการดำเนินงานในอนาคตเพื่อขับเคลื่อนภารกิจให้บรรลุผลสำเร็จภายใต้บริบทที่มีการแข่งขันหรือสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง

ภารกิจเชิงกลยุทธ์ คืองานเพื่อการเปลี่ยนแปลงซึ่งแตกต่างจากงานประจำ โดยภารกิจเชิงกลยุทธ์จะมี 2 ประเภท ได้แก่ การพัฒนางานประจำ และการทำงานใหม่ที่ต้องการความสำเร็จอย่างยิ่งยวด

กลยุทธ์ มี 3 ระดับ ได้แก่

1.1 กลยุทธ์ระดับองค์กร (Corporate strategy) เป็นเรื่องเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ เป็นหน้าที่ของ CEO ผู้บริหารระดับสูง

1.2 กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business strategy) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT หรือจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

1.3 กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional strategy) คือการกำหนดกลยุทธ์ในแต่ละหน้าที่ เพื่อสร้างความสำเร็จได้เปรียบในการแข่งขันซึ่งจะมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละกระบวนการ

2. เครื่องมือที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์

2.1 แนวคิด 7S พัฒนาโดย McKinsey เป็นกรอบการทำงานสำหรับการวิเคราะห์ และปรับปรุงองค์กร ประกอบด้วย กลยุทธ์ (Strategy) โครงสร้าง (Structure) วิธีปฏิบัติ (Style) บุคลากร (Staff) ทักษะ (Skill) ระบบ (System) ค่านิยม (Shared values)

2.2 การวิเคราะห์ SWOT (SWOT analysis) คือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ ซึ่งมาจาก ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก

2.2.1 ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย

1) จุดแข็ง (Strength) คือ ข้อได้เปรียบ ศักยภาพ ความสามารถ

2) จุดอ่อน (Weakness) คือ ข้อเสียเปรียบ ข้อจำกัด ความอ่อนแอ

2.2.2 ปัจจัยภายนอกประกอบด้วย

1) โอกาส (Opportunity) คือ สิ่งเกื้อหนุนการดำเนินงาน

2) อุปสรรค (Theat) คือ ภัยคุกคาม กีดขวาง

2.3 การใช้ GAIN POINT เพื่อเป็นตัวนำพัฒนา และการลด PAIN POINT

2.3.1 Gain point คือ ความได้เปรียบ Growth engine แรงผลักดันหนุนเสริม สร้างคุณค่าหรือประโยชน์ตอบแทน ซึ่งเรานำจุดแข็ง และโอกาสมาทำการวิเคราะห์

2.3.2. Pain point คือ ข้อจำกัดและอุปสรรคต่อการพัฒนา แรงต้าน ตัวฉุดรั้ง Missing ling gap ซึ่งเรานำจุดอ่อน และอุปสรรคมาทำการวิเคราะห์

2.4 การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมและกำหนดทิศทาง ประกอบด้วย

2.4.1 ผลสำเร็จ คือ สิ่งที่อยู่ ณ ที่หมายปลายทาง

2.4.2 วิสัยทัศน์ คือ สิ่งที่เราคาดหวังมุ่งปรารถนา

2.4.3 พันธกิจ คือ สิ่งที่เราทุ่มเท ผูกพันทำตามความปรารถนา

2.4.4 องค์กร คือ การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อน

2.4.5 สภาพแวดล้อม คือ การวิเคราะห์ ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย โอกาส และอุปสรรค

2.5 ตำแหน่งกลยุทธ์ และการออกแบบกลยุทธ์ ประกอบด้วย

2.5.1 SO การขยายภารกิจ รณรงค์ รุกหน้า สู่ความเป็นเลิศ และอยู่แถวหน้า

2.5.2 WO การพัฒนาและปรับปรุง ยกระดับความสามารถ เสริมสร้างความร่วมมือ และหนุนเสริม

ศักยภาพ

2.5.3 ST การสร้างเสถียรภาพ ความมั่นคง ควบคุมและเฝ้าระวัง หลีกเลียงภัยคุกคาม ปกป้อง และ

รักษาสถานภาพ

2.5.4 WT การทบทวน และชะลอ ลดทอน ตัด ยุบ ควบรวม ถ่ายโอนภารกิจ ฟังฟัง และขอความ

ช่วยเหลือ